

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-082 Opole

Opole, 5 maja 2025 r.
PS.III.451.2.2025.MO

Pan
Marek Latawiec
Prezes
Spółdzielni Socjalnej „Eco-Invest”
ul. Ozimska 71D
45-368 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I Podstawowe informacje formalno-prawne dotyczące kontroli:

1) nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Spółdzielnia Socjalna Eco-Invest, ul. Ozimska 71D, 45-368 Opole

2) podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (*Dz. U. z 2024 r., poz. 113 t. j.*).

3) zakres kontroli:

a) przedmiot kontroli:

Status Przedsiębiorstwa Społecznego – spełnianie warunków i obowiązków ustawowych.

b) okres objęty kontrolą: od 23 czerwca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli,
tj.: 19 marca 2025 r.,

4) rodzaj kontroli: problemowa,

5) tryb kontroli: zwykły,

6) termin kontroli: 19, 26 marca i 10 kwietnia 2025 r.

7) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolerów:

WK - kierownik Oddziału Pracy w Wydziale Polityki Społecznej

Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, kierownik zespołu kontrolnego,

MO - starszy inspektor w Oddziale Pracy Wydziału

Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu,

- 8) kierownik jednostki kontrolowanej: Marek Latawiec – Prezes Spółdzielni Socjalnej „Eco-Invest” w Opolu
- 9) kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 1/2025.

II Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Pozytywnie oceniono działalność Spółdzielni Socjalnej „Eco- Invest w Opolu, w kontrolowanym zakresie.

Ustalenia kontroli.

Ustaleń kontroli dokonano poprzez analizę sporządzonych na potrzeby kontroli zestawień, wykazów i wyjaśnień oraz wytypowanej dokumentacji realizowanych zadań pod kątem ich zgodności z przepisami prawa.

1. Dane identyfikacyjne jednostki kontrolowanej:

- status przedsiębiorstwa społecznego,
 - decyzja Wojewody Opolskiego nr D/11/2023 z 23 czerwca 2023 r.;
- wpis do KRS:
 - numer KRS: 0000830936, postanowienie z Sądu Rejonowego w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z 26 lutego 2020 r. (zał. nr 2);
- numer identyfikacji podatkowej (zał. nr 3),
 - NIP 7543273119, zaświadczenie Sądu Rejonowego w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 28 lutego 2020 r. (zał. nr 3),
- statut Spółdzielni Socjalnej (zał. nr 1),
 - uchwała nr 1/2019 z dnia 21.10.2019 r. został uchwalony statut Spółdzielni Socjalnej Eco-Invest, ul. Ozimska 71D, 45-368 Opole (protokół z Założycielskiego Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Socjalnej „Eco-Invest” z 21 października 2019 r. - zał. nr 4),

2. Prowadzenie działalności gospodarczej lub odpłatnej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 cyt. wyżej ustawy o ekonomii społecznej status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmioty prowadzące działalność odpłatną pożytku publicznego, działalność gospodarczą lub inną działalność o charakterze odpłatnym.

Z § 5 statutu (zał. nr 1), wynika, że celem i przedmiotem działalności podmiotu tworzącego przedsiębiorstwo społeczne jest przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków, realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna i reintegracja zawodowa, a także działania

mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz swoich członków oraz środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczna w sferze działań publicznych zawartych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Jednostka spełnia wymogi art. 3 ust. 1 ustawy.

3. Brak kontroli ze strony podmiotu publicznego.

Zgodnie z art. 3 ust.2 cyt. ustawy status przedsiębiorstwa społecznego nie może posiadać podmiot, nad którym kontrolę sprawuje Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa lub samorządowa osoba prawna. Powyższe kryterium nie dotyczy spółdzielni socjalnych zakładanych przez organizacje pozarządowe lub jednostki samorządu terytorialnego.

Spełnianie przez jednostkę kontrolowaną ww. warunku potwierdzają zapisy wynikające ze statutu (§ 53) i KRS.

4. Realizacja usług społecznych, prowadzenie działań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.

Zgodnie z art. 4 ust.1 ustawy działalność przedsiębiorstwa społecznego służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub realizację usług społecznych.

Usługi społeczne to działania z zakresu m. in. wspierania rodziny, ochrony zdrowia, przeciwdziałania bezrobociu, reintegracji społecznej i zawodowej.

Reintegracja społeczna, to działania służące m. in. podtrzymaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych.

Natomiast reintegracja zawodowa, to działania służące głównie zdobyciu nowych kwalifikacji, umiejętności, kompetencji i wiedzy, odbudowanie lub podtrzymanie zdolności do samodzielnej pracy zawodowej.

Działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej są jednocześnie usługami społecznymi.

Wyżej wskazane cele działalności zostały określone w § 5 a i b statutu kontrolowanej jednostki, t. j.: przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków, realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna i reintegracja zawodowa, a także działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku.

5. Zatrudnienie pracowników.:

Jednostka kontrolowana zatrudnia 7 osób, w tym:

- 3 osoby w wymiarze 1/8 etatu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony,
- 3 osoby w wymiarze 1/2 na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony,
- 1 osobę na podstawie umowy zlecenia.

(oświadczenie na temat liczby pracowników zatrudnionych w jednostce stanowi zał. nr 5).

Do kontroli wytypowano:

- dokumentację imiennych raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach ZUS P RCA, tj.: 5 pracowników za styczeń, luty i czerwiec 2023 r.; 3 pracowników za styczeń 2025 r.; 5 pracowników za luty 2025 r. (zał. nr 6)
- listy płac pracowników, tj.: 2 pracownik za okres: styczeń, luty i czerwiec 2023 r., 2 pracowników za okres: styczeń, luty i czerwiec 2023 r. oraz za styczeń 2025 r., 1 pracowników za okres: styczeń, luty i czerwiec 2023 r. oraz za styczeń i luty 2025 r., 2 pracownik za okres: styczeń, luty 2025 r. (zał. nr 7).

Jednostka spełnia kryterium określone w art. 5 ust. 1 ustawy, które obliguje przedsiębiorstwo społeczne do zatrudnienia minimum 3 pracowników na podstawie umowy o pracę w wymiarze minimum 1/2 etatu.

6. Pracownicy zagrożeni wykluczeniem społecznym.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że 3 osoby zatrudnione na 1/2 etatu w jednostce kontrolowanej są zagrożone wykluczeniem społecznym, co stanowiło 42,86 % ogółu osób zatrudnionych.

W związku z tym jednostka kontrolowana spełnia wymogi określony w art. 5 ust. 2 ustawy, który obliguje przedsiębiorstwo społeczne do zatrudnienia minimum 30% osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

7. Indywidualne plany reintegracyjne.

Kontroli poddano indywidualne plany reintegracyjne (zał. nr 8), sporządzone dla 6 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę zagrożonych wykluczeniem społecznym (zgodnie z zał. nr 10: 4 pracowników, zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, 2 pracowników, zaświadczenie ze Stowarzyszenia na Rzecz Ludzi Uzależnionych: „To Człowiek” w Opolu).

Opracowane plany zawierają w szczególności informacje o sytuacji zawodowej, i społecznej osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym wraz z propozycjami planowanych działań, opis uzyskanych efektów aktywizacji społecznej i zawodowej oraz diagnoza potrzeb indywidualnych w tym zakresie, np. terapia

psychologiczna, konsultacje z psychologiem, urlop bezpłatny w celu załatwienia spraw osobistych.

Do kontroli dołączono sprawozdanie z reintegracyjnego posiedzenia członków spółdzielni z 15 kwietnia 2024 r., 7 maja 2024 r., 6 sierpnia 2024 r. (zał. 16).

Każdy zatrudniony pracownik w jednostce kontrolowanej zagrożony wykluczeniem społecznym został objęty wsparciem określonym w przepisach art. 21 i 22 ustawy m. in. poprzez:

- zwrot opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne członków Spółdzielni Socjalnej;
- dofinansowania kosztów zatrudnienia w ramach programu „Odporność oraz Rozwój Ekonomii Społecznej i Przedsiębiorczości Społecznej” na lata 2022-2025 (1 pracownik);
- udzielenie podstawowego oraz przedłużonego wsparcia pomostowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa VIII- Integracja Społeczna Działanie 8.3 Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej (2 pracowników);
- ukończonych kursach realizowanych z Programu Krajowego Funduszu Szkoleniowego (4 pracowników).

Szczegółowe zestawienie stanowi zał. nr 9).

Jednostka kontrolowana spełnia kryteria określone w art. 6 ustawy.

8. Organ konsultacyjno – doradczy.

Zgodnie z art. 7 ustawy przedsiębiorstwo społeczne musi posiadać organ konsultacyjno-doradczy złożony ze wszystkich pracowników w przypadku podmiotu zatrudniającego do 10 osób.

Uchwała nr 01/11/2020 na Zebraniu Członków Spółdzielni Socjalnej „Eco-Invest” z dnia 2 listopada 2020 r. (zał. nr 11), powołano w jednostce kontrolowanej organ konsultacyjno-doradczy, złożony ze wszystkich pracowników będących w danym czasie zatrudnionych. Określono również kompetencje tego organ, tj.: zapoznanie się z wynikami działalności, opiniowanie regulaminu pracy i zasad organizacji pracy, opiniowanie planowanych działań przedsiębiorstwa społecznego, w tym na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

Kompetencje organu konsultacyjno – doradczego są ograniczone, jednak istotne z punktu widzenia kształtowania poczucia wspólnotowości i sprawstwa wśród osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym (art. 7 ust. 5 pkt. 4 ustawy). Do kompetencji tego organu należy w m. in. zapoznanie się, nie rzadziej niż raz do roku, z wynikami działalności przedsiębiorstwa społecznego oraz wyrażenie opinii w

tym zakresie. Jednostka kontrolowana nie udokumentowała działań organu konsultacyjno – doradczego w tym zakresie (brak dowodów).

9. Zakaz udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

Zapisy art. 8 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, przedsiębiorstwo społeczne ograniczają możliwości dysponowania majątkiem przedsiębiorstwa społecznego w określonych sytuacjach, tj.: przy udzielaniu pożyczek, przekazywania majątku, wykorzystywania majątku, oraz dokonywaniu zakupów towarów. Z powyższego wynika, że przedsiębiorstwo społeczne nie może udzielać pożyczek, a także zabezpieczać zobowiązań majątkiem przedsiębiorstwa społecznego.

Oświadczenie Prezesa jednostki kontrolowanej w sprawie przestrzegania ww. przepisu stanowi zał. nr 15).

W statucie jednostki kontrolowanej brak zapisów w sprawie zakazu udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

10. Zysk / nadwyżka bilansowa.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej zysk / nadwyżka bilansowa wypracowane przez przedsiębiorstwo społeczne w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i odpłatnej nie podlegają podziałowi pomiędzy członków, udziałowców akcjonariuszy i pracowników. Non – profit to zasada obowiązująca w przedsiębiorstwach społecznych. W ustawie o ekonomii społecznej nie zostały określone na co ma być przeznaczony zysk / nadwyżka budżetowa.

W oświadczeniu (zał. nr 12) Prezesa Zarządu jednostki kontrolowanej wskazał sposób podziału nadwyżki budżetowej za rok 2023.

W § 79 statutu jednostki kontrolowanej zapisano:

- 1) Nadwyżka bilansowa podlega podziałowi na podstawie Uchwały Walnego Zgromadzenia i jest przeznaczona na:
 - zwiększenie funduszu zasobowego – nie mniej niż 20%;
 - cele, o którym mowa w § 5 niniejszego Statutu - nie mniej niż 30%;
 - fundusz inwestycyjny;
- 2) Nadwyżka bilansowa nie może podlegać podziałowi pomiędzy członków Spółdzielni, w szczególności nie może być przeznaczona na zwiększenie funduszu udziałowego, jak również nie może być przeznaczona na oprocentowanie udziałów.

Do dokumentacji kontrolnej dołączono sprawozdanie finansowe za 2023 r. (zał. nr 13), oraz Rachunek zysków i strat za 2023 r. (zał. nr 14).

Jednostka kontrolowana spełnia kryteria ustawowe w zakresie sposobu podziału nadwyżki budżetowej.

11. Roczne sprawozdanie.

Zganie z art. 10 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne jest zobligowane do sporządzenia i złożenia wojewodzie w formie elektronicznej rocznego sprawozdania w terminie do 31 marca roku następującego po roku, za który jest składane sprawozdanie. Sprawozdanie zawiera informacje dotyczące przedsiębiorstwa społecznego oraz o podjętych działaniach dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej osób zatrudnionych oraz osiągniętych efektach, zatrudnieniu i korzystaniu z instrumentów wsparcia. Do dokumentacji dołączono roczne sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznego za 2023 r. (zał. nr 17). Sprawozdanie zostało sporządzone i przekazane Wojewodzie Opolskiemu 29 marca 2024 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie.

Celem kontroli była ocena realizacji zadań w zakresie spełnienia warunków uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego.

W toku kontroli szczególną uwagę zwrócono na jakość i skuteczność realizacji zadań, w tym prawidłowość i kompletność prowadzonej dokumentacji.

Kontrolą objęto realizowane przez Spółdzielnię Socjalną „Eco-Invest” w Opolu zadania dotyczące spełnienia warunków i obowiązków ustawowych posiadania statusu przedsiębiorstwa społecznego.

Wyniki kontroli potwierdziły prawidłową realizację zadań w kontrolowanym zakresie pomimo uwag kontrolujących dotyczących nieudokumentowania funkcjonowania organu konsultacyjno – doradczego oraz brak zapisów w statucie jednostki dotyczących zakazu udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

III Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku

ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń.

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

IV Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

Mając na uwadze realizację zadań wynikających z art. 7 i 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 113 t. j.), zalecam jednostce kontrolowanej bieżące dokumentowanie działań potwierdzających funkcjonowania organu konsultacyjno – doradczego oraz wprowadzenie do statutu jednostki zapisu o zakazie udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

Informację o sposobie wykonania zaleceń i podjętych działaniach należy przekazać w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

V Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224 t. j.), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej